

HET OFFEREN VAN DIEREN

Ter gelegenheid van het offerfeest op 1 februari 2004, door A. Santoe

Dierenliefde in de islam

In Nederland en ook in andere westerse landen ontlokte tot voor kort het jaarlijks terugkerende evenement van de slachting maar al te vaak verbazing bij niet-Moslams die het “bloederige tafereel”, soms breed uitgemeten in de pers, veroordeelden. Maar sedert de massale verbranding van miljoenen dieren zo dicht bij huis schijnen die protest stemmen abrupt te zijn verstomd. Kennelijk wordt de opstijgende rook daarvan ook als offer gezien maar nu als offerande aan de economische goden die van de gigantische bio-industrie ook hun tol opeisen. “Ruimen” wordt dat nu heel netjes genoemd. Vergelijken daarmee lijkt de individuele slachting onder streng veterinaire toezicht nu een geaccepteerd “kwaad” te zijn. Hoe dan ook de Islam is in de regelgeving ook zeer streng in de behandeling van dieren tijdens de slacht: het mes moet dusdanig scherp zijn en de slachter zo behendig dat met maximaal drie stevige halen het grootste gedeelte van de omvangrijke hals van een stier inclusief de streng hoofdzenuwen binnen een enkele luttele seconde moet zijn doorgesneden. In verband met de hygiëne is het ook voorgeschreven dat het bloed zoveel mogelijk moet zijn uitgelopen en afgevoerd. Consumptie van met bloed bereide producten is streng verboden. Het is bekend dat bloed de drager is van veel ziekten.

Al in het scheppingsverhaal stelt de Koran de relatie tussen mens en dier vast. Als aangestelde Beheerder of Khaliefa van de aarde is de mens hoogst verantwoordelijk voor niet alleen het dier maar voor de hele natuur en het milieu. Als eerste in de voedsel keten zijn er voor de mens nauw omschreven voorzieningen en belemmeringen getroffen die in principe uitgaan naar het vee dat de mens zelf onder het directe beheer heeft. “...en Hij heeft voor u het vee geschapenen de mens zal daar blij mee zijn ook om de schoonheid daarvan”(16:5/7). Hier spreekt de h. Koran niet alleen over de lichamelijke behoeften van de mens met betrekking tot het vee maar ook over de schoonheid van het dier die de mens gelukzaligheid brengt. De relatie mens en dier is hier haast tot het mystieke verheven. Want niemand minder dan de heilige Profeet Mohamed (vzmh) is de volkeren hierin voorgedaan. Het klassieke voorbeeld is het verhaal van de profeet toen hij uit zijn slaap ontwaakte bemerkte hij dat er een kat op een gedeelte van zijn brede hemdsmouw lag te slapen. Om het beest niet in zijn slaap te storen liet de profeet dat gedeelte van zijn kleding voorzichtig afknippen. In een andere overlevering bracht een drachtige poes het op om in de moskee te jongen dit tot afgrijzen en woede van de metgezellen. De profeet echter liet het dier op dezelfde plek in het gebedshuis haar natuurlijke beloop volgen. Ook is uit de vele verhalen bekend dat hij heel omzichtig omging met het vee om zijn huis. Ook toen de profeet vanuit zijn schamele woning het toenmalige islamitische Rijk bestuurde bleef hij de dieren om hem heen trouw verzorgen ook al tijdens bezoeken van hoge buitenlandse bezoekers. Maar bovenal bekend is de relatie met zijn kameel die heel bijzonder moet zijn geweest.

Toen de profeet en zijn volgelingen in 622 n.Chr. in Medina aangekomen waren, werd naarstig gezocht naar een plek waar de moskee zou worden gebouwd. Nadat hij alle voorstellen in de wind had afgeslagen besliste de profeet dat men zijn kameel moest volgen.

Deze liep naar een open terrein en liet zich neer op een plek waar nu nog de grote moskee van de profeet in de heilige stad Medina in volle glorie staat.

Het offeren

Het brengen van offers aan goden is even oud als de pre-historische mens. In zijn overlevings drang versmaadde de kannibaal niet alleen zijn medemens maar ging hij ook bij tijd en wijle diezelfde medemens aan de goden offeren. Met het verwisselen van een mens door een schaap bracht de monotheïstische traditie hier een eind aan. Vanaf de Goddelijke openbaring in de H. Koran dat Hij “Adam de namen van alle dingen heeft geleerd” en “hem tot de zaakwaarnemer op aarde” heeft aangesteld, zien wij de spirituele ontwikkeling van de mens zich geleidelijk voltrekken. Het offer van Abraham, de stamvader van Joden en Arabieren, luidde dan ook de bevestiging in van het geloof in één God en de verwerping van de polytheïstische traditie van veelgodendom. Bijbel en Koran verhalen hier uitvoerig over maar op de vraag welke van Abraham’s zonen het offerlam had moeten zijn, houdt de Joods/ Christelijke traditie het op Izaak terwijl de Koran Ishmael aanwijst als de oudste zoon die zich gewillig naar de offersteen liet leiden. De geschiedenis leert ons dat uit Ishmael’s nageslacht de Arabische volkeren zijn voortgekomen en daarmee ook de laatste der profeten n.l. de heilige profeet Mohamed (vzmh) terwijl het Joodse volk de jongere zoon Izaak (vzmh) als vroege vader kent.

Ter voortzetting van de Sunnah (traditie) van de profeet Abraham (vzmh) heeft de profeet Mohamed (vzmh) 14 eeuwen geleden het dierenoffer wederom ingevoerd. Een offer dat duidelijk erop is gericht om de éénheid van het Goddelijke te bevestigen en tegelijkertijd de menselijke onderwerping aan de wil van de Allerhoogste te symboliseren. Het zijn voornamelijk deze twee aspecten die van belang zijn voor de jaarlijkse viering van Idul Adha, ook bekend als Idul Kabir of Idul Dzoha. Minstens eenmaal in het leven dient de gelovige, die het zich kan permitteren, de Hadj - als laatste van de vijf verplichtingen – te vervullen.

In de tijd van de heilige Profeet die de Hadj slechts één keer in zijn leven had volbracht werden lammeren, schapen of kamelen op individuele basis volgens de voorgeschreven rite geslacht. Diverse Hadies (overleveringen) vertellen ons heel nauwkeurig hoe het dier met zo min mogelijke lijden de hals in een of twee halen met een uiterst scherp mes moet worden doorgesneden. Geheel los van de ver-vulling van de hadj is het wereldwijd gebruikelijk dat Moslims op één van de drie hadj dagen ook offeren.

** De heer A.S. Santoe is hoofddocent van het Nederlands Instituut ter Bevordering van Islam Studies (NIBIS), een onderdeel van ULAMON*

Voor meer informatie

Ahmadiyya Anjuman Isha' at Islam (Lahore) Nederland (AAILN)
Paul Krugerlaan 16
2571 HK Den Haag

Ir. M.H. Mahawat Khan MBA, voorzitter AAILN
Email : hikmat@tiscali.nl
Telefoon : 015-3105365

De heer H. Badloe, voorzitter Commissie Onderwijs en Voorlichting
Email : hf.badloe@wanadoo.nl
Tel : 070-3297707

Achtergrond informatie

De Ahmadiyya Anjuman Isha'at Islam (Lahore) Nederland (AAILN) is gevestigd aan de Paul Krugerlaan in Den Haag en is aangesloten bij de Unie van Lahore Ahmadiyya Moslim Organisaties in Nederland (ULAMON). De bij de ULAMON aangesloten organisaties maken deel uit van de wereldwijde Ahmadiyya associatie voor het propageren van de islam, te Lahore in Pakistan. De doelstelling van deze beweging is om de religie van de Islam in haar oorspronkelijke, zuivere vorm aan de wereld te presenteren en om de ware islamitische geest bij de moslims zelf te doen herleven. Zij tracht deze doelstellingen te verwezenlijken door rationele argumenten, morele verheffing en door zichzelf als voorbeeld te stellen, terwijl tegelijkertijd respect en verdraagzaamheid getoond wordt voor de gedachten van anderen. Zij presenteert de islam als de liberale, rationele, tolerante, niet-ritualistische en levende godsdienst, die door de Heilige Qoer'aan wordt onderwezen en in praktijk werd gebracht door de heilige profeet Mohammed, vrede en de zegeningen van Allah zij met hem. Voor meer informatie verwijst ik u naar bijgevoegde informatie over de Lahore Ahmadiyya beweging.

ULAMON in Nederland heeft onder andere tot doel een dialoog op gang te brengen tussen moslims onderling en tussen moslims enerzijds en niet-moslims anderzijds. De Lahore Ahmadiyya wereldbeweging in de islam heeft meer dan een eeuw geleden de juiste Jihaad (zware inspanningen) geproclameerd, namelijk een Jihaad niet met het zwaard maar met de pen. Dus geen heilige oorlog, maar het tonen van het ware gezicht van de Islam met de juiste argumentaties. Het resultaat was en is nog steeds een niet aflatende stroom van publicaties in nagenoeg alle westerse talen waarin de vrede van de islam op overtuigende en intellectuele wijze wordt verkondigd. De Ahmadiyya organisatie is de eerste islamitische beweging die zich in Nederland meer dan 60 jaar geleden heeft gevestigd en op bescheiden en niet opzichtige wijze haar islamitische missionaire taak volbrengt. De huidige Lahore Ahmadiyya moslim populatie in Nederland is voornamelijk uit Suriname en Nederland afkomstig.